

Det er vistnok rigtigt, men paa den anden Side forekommer det mig, at man ved at gaa ind paa dette skaber uhyre store Vanskeligheder eller vanskelige Forhold, idet man altsaa gør Bedømmelsen afhængig f. Eks. af Politivirighedens Skøn de forskellige Steder: Hvad der lader sig gøre i den ene By, kan derfor maaske ikke tillades i den anden By. Der forekommer det mig, at man maa tage under nøjeste Overvejelse, om det ikke skulde kunne lykkes dog at sige noget mere, end der sagt i § 9.

Afset fra de af mig saaledes fremsatte Indvendinger mod Enkeltheder vil jeg altsaa anbefale Lovforslaget til velvillig Drøftelse i et Udvalg og udtale Haabet om, at man allerede i denne Samling kan faa dette Spørgsmaal løst.

Justitsministeren (Zahle): Hvis man gennem Privilegiesystemet kunde opnaa noget, kunde jeg endda forstaa, at man gjorde sig til Talsmand for at bevare det, men det er jo en Erfaringssætning, at man naar ikke noget ved Privilegiesystemet. Vi have alle set under Privilegiesystemet Teaterdirektører gaa fallit og de største finansielle Kalamiteter overgaa Teaternæringen. Det kan det ærede 6te Medlem for 6te Kreds (Pagh) ikke være uvidende om; og naar jeg tænker paa, at det ærede 1ste kongevalgte Medlem (Goos), som jo har været Justitsminister, vel sagtens maa have haft Lejlighed til at se Privilegiesystemet ogsaa fra Administrationens Synspunkt, saa maa det ærede 1ste kongevalgte Medlem sikkert give mig Ret i, at det er ganske umuligt for Justitsministeren i paakommende Tilfælde at hævde de Principper, som skulde være Privilegiesystemets Grundlag. Jeg er nemlig ganske enig med det meget ærede 1ste kongevalgte Medlem i, at med Privilegiesystemet skulle vi tilsigte at naa to Ting, nemlig for det første, at det var kunstnerisk kvalificerede Personer, der stod som Teaterdirektører og ledede Teatret, og for det andet, at der var en sund, finansiel og økonomisk Basis for Teaterdriften i hvert enkelt Tilfælde. Men det er ikke muligt for Justitsministeren at staa inde for, at noget saadant finder Sted. Overfor den første Fordring om, at det skal være en litterært og kunstnerisk set tilfredsstillende Person, der faar Teaterprivilegium i hvert enkelt Tilfælde, ja, der kan det vel nogenlunde lade sig gøre for Justitsministeren at øve nogen Kritik, men Omstændighederne og Forholdene ville meget let

tage Magten fra Ministeren ogsaa paa dette Punkt, idet de forretningsmæssige Forhold, saaledes som de foreligge, gøre det næsten nødvendigt for Ministeren at acceptere den Person, der af Omstændighederne udpeges som den, der nu kan gaa ind i denne Forretning og prøve paa at føre den videre. Og hvad det andet angaar, at der skal være en sund og betryggende finansiel Basis for Teaterledelsen, er Justitsministeren ikke en Gang i Stand til at beherske Forholdet saaledes i ethvert Tilfælde, at han blot kan sikre, at der til en Begyndelse, naar en ny Privilegiehaver træder til, er et virkelig sundt finansielt Grundlag til Stede, end sige, at Justitsministeren skulde kunne staa inde for, at der vedbliver at være et sundt finansielt Grundlag for Teaterdriften, efterhaanden som Privilegiehaveren arbejder videre.

Man naar derfor aldeles intet ved Privilegiesystemet andet end dette at sætte Staten i en ubehagelig og uholdbar Stilling, idet man paalægger Statens Embedsmænd, i dette Tilfælde Justitsministeren, en Opgave, som han er ude af Stand til at opfylde. Thi det er ikke muligt at gribe ind i alle de mange Interesser, som gøre sig gældende i det private Næringsliv, paa en saadan Maade, at man kan faa Forholdene ordnede saaledes, at de kunne siges embedsmæssigt at være forsvarlige eller tilfredsstillende.

Og af hvilken Grund skulde vel ogsaa Staten netop være Ammestue for Teaterdirektører og de andre til Teaternæring knyttede Personer? Af hvilken Grund skal ikke denne Næringsdrift kunne drives ligesaa frit som enhver anden? Man kan ikke paaberaabe sig, at der til disse Forretninger i hvert enkelt Tilfælde er knyttet et saa overordentlig stort Antal Personer, at det er en virkelig Kalamitet, hvis en saadan Forretning ikke kan føres videre af finansielle Grunde. Hvor mange er der vel knyttet til et almindeligt Privatteater her i København? Jeg ved det ikke, en 50—100—150 Personer, mere er det dog vel ikke. Vi have store Forretninger her i Landet, som beskæftige 3,000—4,000 Mennesker, men der er dog ingen, der siger, at Staten derfor skal gribe ind og sige, at f. Eks. Jernindustri maa man ikke drive uden i Henhold til Privilegium, thi tænk, hvis en saadan Forretning en Dag strandede og kørte fast, saa blev 3,000 Arbejdere ledige. Det falder man ikke paa. Hvorfor skal man saa have saadanne Regler med Hensyn til Teaterdrift, som dog er en langt mindre Forret-